

LA CAMPANA DE GRACIA

Càndid o l'optimisme

El senyor Esteve:— Com li prova la botiga nova, senyor Cambó? Li deu semblar que s'ha tornat més jove?

El senyor Cambó:— Ja pot ben dir-ho, senyor Esteve! Sort hem tingut de les glàndules del doctor Voronoff!...

EL METRO TRANSVERSAL

INAUGURAT EL DIA PRIMER DE JULIOL DE 1932
TARIFES ESPECIALS PER A TREBALLADORS

D'Hospitalet a Sant Martí en quinze minuts. Fixeu-vos bé en les populars tarifes del Metro Transversal

No hi ha com el Metro Transversal, per a rapidesa, economia i comoditat

Any L

po
ap
qu
tas
tru
po
seu
nya
Co
reb
us
ran
ass
vol
rat
Rep
no
naci
mar
Els
don
ra p

LA CAMPANA DE GRACIA

PERIÒDIC NACIONALISTA D'ESQUERRA

EDITORIAL

Durant la setmana passada, el Parlament de la República no ha actuat positivament, a desgrat d'haver-se reunit d'una manera normal. No ha estat aprovada ni una sola llei. Heu's ací les primeres conseqüències de la mesquina obstrucció lerrouxista. Quin destí de fracàs deu pesar damunt el fantasmàtic partit radical, que sempre ha servit per fer obra negativa? L'obstrucció començada és el més pueril dels passatempes a què pot lliurar-se, en política, un partit que diu que té pretensions de Govern. Però Lerroux i els seus, mestres en l'art de la rebequeria parlamentària, són incapaços de guanyar-se el Govern orientant, influint o dominant imperialment la tasca de les Corts republicanes. L'obstrucció lerrouxista té totes les característiques d'una rebequeria sense altre fi que organitzar el sabotatge al règim. Recordeu si us plau, la història tèrbola de Lerroux i els seus, que culmina en llur actitud ran de la sanjurjada. Si això no té el nom de traïció, cal convenir que s'hi assembla força. Lerroux i els republicans històrics (que a aquestes altures ja vol dir republicans petrificats) s'han deixat caure al mig del camí i s'han lliurat a la neurosi de descompondre les activitats normals del Parlament de la República. Però a la llarga, s'hi agafaran els dits. Cap Parlament estranger no toleraria una coacció tan descarada i una manca de respecte als diputats nacionals tan esqueixada. Qualsevol Parlament del món ja hauria trobat la manera de reduir al silenci i la inactivitat un grup de diputats recalcitrants. Els projectes es retrassen. I l'obra de la República en pateix. Que esperin, doncs, les imminents eleccions municipals. I serà el Poble qui dirà la darre-
ra paraula!

Insistint sobre la unitat sindical

Cal insistir-hi, perquè és un problema cabdal per a la pacificació i grandesa de la República i de Catalunya. Fa una setmana que quarantatres sindicats afectes a la C. N. T. dirigien als altres sindicats i a tots els treballadors un manifest en contra la labor de la F. A. I. És el moment que els ciutadans sentin un interès viu per com es resol el plet intern confederal, perquè segons siguin els determinis dels afiliats serà l'estructura de les associacions obreres catalanes.

El manifest s'adiu amb el pensament de l'obreta d'En Pestanya «Sindicalismo y unidad sindical». Hi respon perquè, a part de la grossa influència que pugui tenir l'autor en els medis sindicals, aquest no ha fet altra cosa que sistematitzar l'aspiració de gairebé tot el proletariat català. L'obrer està cansat i, encara més, indignat, per la tasca dels anarquistes de la F. A. I. L'experiència que han fet amb ell, com si fos un conillet d'índies, ha estat dura i en molts moments ben a prop d'esdevenir tràgica. Es revolta contra l'intent i avui ataca. La conseqüència no es farà esperar i cal confiar que consolidarà la posició dels signants del manifest.

La collectivitat recaba els seus drets. Les dictadures, per aciençades que siguin, estan condemnades a una mort propera i molt més quan, com la faisca, estan mancades d'intelligència i d'eficàcia pròxima o remota.

Els drets d'un estament descansen en les seves possibilitats biològiques, volen representar un tros de naturalesa que sent els mateixos neguits i afanys que qualsevol altre element viu. Un estament, quan incorpora un plet de justícia per a calmar els dolors que planen damunt els homes que el formen, té una força creadora que deriva de la consciència d'aquests dolors i sobretot del sentiment de solidaritat que entorn seu estructurin. La sistematització filosòfica d'aquests dolors i planejar idealment els mitjans que l'anul·lin és tasca d'interpretació individual que atrau al seu entorn nuclis de doctrinaris devots. Aquesta ha estat la magna obra dels definidors de l'obrerisme: mostrar a l'obrer la seva situació inclement i avivar-li l'esperit de protesta per a transformar-lo en un plet social, en el problema social per antonomàsia.

El doctrinarisme individual o de petits nuclis, com sempre, ha perfilat

fins en els menors detalls l'ordre ideal de la nova societat i en la subtiles creadora han començat les batusses.

Com diem, això ha passat sempre a la humanitat; podríem esmentar molts moments de la història dels homes, tots els moments i en tots els afers en més o menys intensitat i tensió, que ha succeït el mateix. No és sols error dels obreristes sinó del cervell humà que s'apressa massa i preveu el que pot donar l'home de carn i osso.

Si no costés tantes víctimes caldre beneir-ho, perquè així la collectivitat va triant en la cruïlla de camins que li ofereixen les diferents sectes. No decideix en virtut de simpaties filosòfiques ni de doctrines. Té instruments de control més afinats que les dèries enqueriments: són la consciència de les seves possibilitats qui determinen l'escandall. Possibilitats biològiques que escapen a tota perversió oportunista, puix que també són vides, i abusades, pels nuclis de poder que volen guiar-la. Cal recordar que en tota la història religiosa el cristianisme nega la pròpia doctrina d'heretisme militat i d'amor. Com avui i ací els llibertaris reneguen dels seus principis i prèdiques en imposar-se dictatorialment a tot un estament i pretendre fer-ho a tot el cos social; com contínuen el seu pacifisme amb la violència convulsiva. Ningú podrà demostrar-me que el tipus ideal de l'home de la societat àcrata sigui l'atracat actual ni el terrorista. Precisament el màxim de puresa es troba en les terminacions empíriques de la collectivitat conscient del que necessita pot.

En voler enrolar i junyir la collectivitat, poble o estament, en una estructura determinada, se l'aparta de la laboració biològica que és la seva força més grossa perquè li dona categoria i virtuts d'element de la naturalesa.

Es un tort a l'obrerisme català intentar subordinar-lo, com pretén la F. A. I., a uns determinats principis tàctics. Li priva les iniciatives originals en l'acció i en la creació. Trastoca la seva consciència i esdevola les determinacions, perquè li nuvola la realitat de cada moment. Minva la seva eficàcia en supeditar-lo a unes finalitats concebudes i cretades en un laboratori, però sense cap aval en la vida. La doctrina de la collectivitat és una conseqüència, un apriorisme; els apriorismes sempre han fallat, perquè per molt que sigui la intel·ligència humana, la vida l'abat quan vol escapolar-se de la seva òrbita d'acció.

- Ja sap que no sóc de la "Lliga Regionalista"?
 —Què ha fet, sant cristià!
 —M'agrada més la "Lliga Catalana"...

J. AIGUADER I MIRA

INTEL·LECTUALISME

Avui parlarem de premsa catalana. Parlarem, concretament, de *La Publicitat*. Voldríem posar en les nostres paraules un desmai de llum serena, més serena encara que d'habitud. Repugna als esperits ben nats l'ensenyar-se amb l'arbre caigut. I en el cas concret d'aquest diari catalanista, podem afirmar amb la mà al pit que preferiríem, en bé de tots i de Catalunya, que la caiguda no s'hagués produït mai. Acció Catalana és morta i soterrada. De *La Publicitat* que un dia va il·lusionar-nos, ja no en resta res. Dels elements intel·lectuals que un dia s'unien per donar fe de vida i llançar a la cara de la rosa dels vents una viril afirmació de fe patriòtica, no en queden ja ni les destalles. Han calgut que passessin deu anys per tal que, com en la ballada de l'aprenent de bruixot, de Goethe, les aigües tornessin al llit d'origen i s'aquietessin en un son normal. Hi ha una dita oriental, bastant coneguda, que diu que quan vulguis veure el cadàver del teu enemic passar, no has de fer més que seure a la porta de la teva tenda, i esperar tranquil·lament. En el cas de *La Publicitat* i Acció Catalana, no hi ha hagut mai tal enemic. Només hi ha hagut un error prolongadíssim. I calia esperar la mort d'aquest error per tenir nosaltres mateixos la certesa que la nostra conducta patriòtica no era gens equivocada. Ara que l'error ja és mort, farem una mica d'història.

L'any 1922 va produir-se una escissió política entre els elements joves de la Lliga Regionalista. Jo, esperit liberal, republicà de tota la vida, home de vocació intel·lectual per damunt de tot, tenia aleshores vint-i-cinc anys, i havia dedicat sempre un aronçament d'espatlles a la política catalanista organitzada. Jo no havia negat mai l'eficàcia creadora de l'obra de Prat de la Riba i Xenius. A hores d'ara, jo dic i sostinc que el moment d'agitació i creació cultural d'aquells anys no ha estat encara superat, ni tan sols obtingut, per ningú més. Jo assistia als actes del nostre govern incipient amb una certa amargor velada. Tot allò era bell, però tot allò cauria tart o d'hora. Per què? Perquè s'aguantava damunt fonaments falsos. L'ànima liberal que nosaltres poseiem, l'enyoràvem en els altres. Allò estava bé; però allò no era tot el que ens calia. Morí Prat de la Riba. Dimití Xenius. I l'obra començada s'esfondrà com un palau de miratge. Res no queda ja avui de l'obra de Prat de la Riba i Xenius, llevat l'orientació d'una cultura nacional. Jo, personalment, vaig ésser-hi per ben poca cosa.

Fou convocada l'Assemblea Nacional Catalana, l'any 1922. I jo no vaig formar-ne part. Per què? Perquè no hi creia! Hom donà com excusa de

l'escissió de la Lliga Regionalista l'anhel dels elements joves, freturosos d'eixamplar el camp de la política catalana liberal. I això era un nou error. Car entre els elements dissidents que abandonaven la Lliga n'hi havia d'infinítament més reaccionaris que els que quedaven dintre. Parlaven de fundar un partit, que es diria Acció

Catalana. També parlaven de catalanitzar la vella *Publicidad*. Jo aleshores tenia molta feina a plantar els fonaments del meu sistema, i tot això em semblaven passatemps de criatures. Coneixia molts dels dissidents, i veia clar que allò que els movia a fugir de la Lliga, més que no pas un aixamplament dels límits del camp liberal, era un desig humaníssim d'obrir-se pas en la barreja i de llaurar-se una mica de lloc en la vida social. Fenomen naturalíssim en la irrupció de les noves generacions. Cal tenir en compte que la majoria d'elements joves fundadors d'Acció Catalana eren nois que acabaven la carrera d'advocat, que festejaven i volien casar-se, i que els corria presa trobar carn per la gana que duïen. Si us ho agafeu per aquest costat, l'explicació dels motius patriòtics que promogueren la escissió de la Lliga us semblarà molt més humana, i acabareu tenint idees molt més clares sobre la fundació d'Acció Catalana.

Jo vaig ésser consultat privadament, l'any 1922, per un amic que desitjava que el meu nom figurés al peu del manifest. I la meva resposta sistemàtica fou clara i rotunda. Si ara hagués de repetir-la, al cap de deu anys, la faria exactament igual. Cal fundar un partit nou? Doncs que sigui un partit

intel·lectualista! S'ha de fer un nou diari català? Doncs que sigui un diari intel·lectualista! Res més. Passaren els dies, s'esdevingueren fets transcendents, es reuní l'Assemblea. Jo no vaig formar mai part d'Acció Catalana, com no havia format mai part de la Lliga Regionalista. Republicà de tota la vida, esperit liberal, seguia éssent un catalanista sense partit. L'any 1923 vingué la Dictadura de Primo de Rivera. I Acció Catalana, virtualment morí abans de començar a actuar. Durant els anys d'opressió, *La Publicitat* visqué una vida rudament oprimida. Cal agrair-li l'esforç heroic. Però fou també un esforç esguerrat i mesquí. Visqué sempre lluny de la realitat, en política i en literatura. Mentre els homes d'Acció Catalana s'entretenien seràficament d'aurant tortugues, els fidels de Macià i els liberals de tots els matisos socavaven els fonaments de la monarquia i preparaven la victòria del 14 d'abril de 1931, a la qual els ridículs elements d'Acció Catalana no havien d'ésser-hi ni per record. Mentre *La Publicitat* s'entretenia, durant deu anys, fent la gara-gara a les tendències literàries popularistes més angelicals i rebregades, jo preparava l'obra del meu sistema, els meus «Ritmes» i el meu intel·lectualisme acadèmic. De tot l'esforç persistent de deu anys, avui ja no en queda res. Acció Catalana ha lliurat Antoni Rovira i Virgili a l'Esquerra i Jaume Bofill i Mates a la Lliga, amb la qual cosa tothom resta al seu lloc, com deu anys enrera. *La Publicitat*, que ha sofert l'error mortal de no saber lligar mai en un feix intel·lectual els diversos matisos espirituals que un dia van integrar-la, s'ha descompost i ha passat sense deixar rastre. Només l'abnegat J. V. Foix aguanta encara el pavelló heroicament. I molt ens temem que aquest heroisme, ingènuament sobrerrealista, també haurà d'acabar no essent-li agraït...

Si volguéssim fer una imatge miquel-angelesca, diríem que *La Publicitat*, eixida del ventre de sa mare, al cap de deu anys ha tornat al ventre de sa mare, que en aquest cas és son pare. *La Publicitat*, sortida de les mans d'Amadeu Hurtado, torna a les mans d'Amadeu Hurtado. El final de l'any 1932 s'ha assemblet al de l'any 1922. Lògicament, *La Publicitat*, avui, ha de fer tot el que pugui per ésser escrita novament en castellà, defensant l'azañisme. Però deu anys no han passat en va. I avui les joventuts catalanes liberals saben on van i què volen. Per això ens fa tanta de tristesa la liquidació total de *La Publicitat*, diari que un dia gairebé fou la concreció quotidiana dels nostres anhels de normalitat intel·ligent i comprensiva.

A. ESCLASANS

Crònica femenina

«A França s'ha discutit fa poc temps la qüestió de l'emancipació política de la dona, i és molt possible que aviat sia una realitat. Seria convenient que tant a França com arreu del món no es detinguessin amb obstacles artificiosos, perquè sense voler, en advertir l'intent, hom veu involuntàriament el quadro que representaria un cavaller de l'edat mitjana protegit per la seva gramalla llançar-se sobre una locomotriu en marxa i voler detenir-la amb la seva llança. La locomotriu passaria, i el pobre cavaller es quedaria veient visions. Doncs aquest és el mateix cas de tots aquells que s'esforcen per a detenir la marxa de la màquina del progrés a cops de llança, que no altrament són les idees atrassades.»

Així ha dit Marcel Prevost, l'escriptor que a França cospa millor la psicologia femenina.

Nosaltres no ens hem pogut estar de recollir tot el sentit que enclou el paràgraf transcrit, i expressa d'una manera prou clara allò que vol dir.

La resistència a la concessió dels drets, o al reconeixement dels drets femenins, és quelcom que patentitza tot l'esperit retrògrad dels homes del nostre temps.

Avui, la dona, té perfectíssim dret a recollir de l'època present els fruits de la seva eterna sotmissió.

Han passat ja les clàssiques pàgines que es dedicaven a la dona-nina i a la dona-esclava.

Avui, no volem ésser «coses» sense esperit i sense voluntat. Una nova era ha ofert a la dona les possibilitats de la seva emancipació i llibertat.

Ara bé, ¿el progrés i la llibertat poden ésser compresos per la nostra generació tan assedegada, sense por a malmetre aquell benestar que podria produir-nos, si en sabéssim fer l'ús indispensable i precís?

La definició del distingit escriptor és molt ben feta en un país com França, on la dona porta ja una tradició intel·lectual i de preparació espiritual. La llibertat de la dona francesa és molt diferent al concepte fals i equivocat que hom té de la llibertat a la nostra terra.

Marcel Prevost pot parlar de l'emancipació política de la dona, quan sap molt bé que la dona francesa en moltes ocasions és superior al home, i per tant, aquest, no pot discutir, i molt menys interposar-se a la dona, per quan això representarà a la llarga la figura que tan bé descriu l'eminent psicòleg.

Les veus de llança no representaran res per al progrés que va avançant d'una manera decidida vers les conquestes i les emancipacions. La dona francesa que en quant a prejudicis i llibertat de consciència està

amarada d'uns altres conceptes més nous que li alleugereixen el camí i l'ajuden a seguir avant, pot molt bé desmentir els seus contemporanis quan volen posar-li trabes a aquest afany tan lògic com natural i ésser la locomotriu que avança sense por a res, desoient les veus de llança que volen desvirtuar els efectes per la temença de que la dona pugui ocupar el dia de demà un lloc massa preminent i que indubtablement, de no haver estat el progrés, aquell lloc hauria correspost a un home.

L'egoisme de l'home és així, què hi farem!

Si Marcel Prevost, però, conegués un xic la nostra situació de la dona que ha guanyat una posició política sense establir lluita, ni donar batalla a res, potser tindria un xic de treball a analitzar-nos, i si ho fes, no podria ésser tan benèvol com quan parla de la dona del seu país amb la qual creu i que coneix perfectament i que sap no pot defraudar-lo.

Però, sempre tenim de parar en el mateix lloc. ¿Com poden tenir confiança absoluta en la dona, com poden creure o desconfiar d'ella, els nostres polítics, si no s'ha manifestat mai, si no ha estat per a una exacerbació de l'esperit en un moment sentimental, en un instant de redreçament col·lectiu?

Manquen poques mesades, potser moltes menys de les que ens creiem, i encara els nostres polítics no han pensat que la dona es manifestarà d'una manera natural i que pot ésser en benefici, precisament, de la mateixa República i de les nostres llibertats de

Carnaval

—Apa! Si ets bona minyona, et compraré un anell d'or de divuit quilowatts!

poble; i ara jo voldria preguntar: ¿què diran els nostres homes representatius si les dones en manifestar-se ho fem d'una manera discreta, aportant en la reconstrucció de la nostra societat l'agraïment com a pedra fonamental per a bastir l'edifici total de la nació?

No podran blasmar, aleshores. No podran dubtar, ja.

Però, aqueixa manca de preparació, la desorientació, en la dona, la negligència i la manca de voluntat de l'home, i la confiança absoluta d'un Govern en el seu poble, no variarà en res la situació?

La confiança excessiva en contraposició als recels també massa excessius, mantenen la nostra posició en un estat de difícil anàlisi.

Per contra de tot això veiem també com en les nacions on poden tenir més interès en la dona, tan sols un home de la categoria d'un Prevost, surt en la seva defensa; és la locomotriu que trenca la llança de l'atrasament moral. La major part dels polítics, els homes preeminentes de la França, veuen una gran nuvolada en l'intromissió de la dona dins els cercles polítics on fins fa poc era l'únic redós impenetrable per a la dona.

Prejudicis, prejudicis i res més, són els únics arguments en contra de la dona.

Espanya i França, dues nacions completament oposades per moltes qüestions; França el país modern, el del progrés, el de la llibertat, ha quedat endarrerit. Els homes nous de la República, han donat el pas que impedia l'abim de la incomprensió, i la dona ha reconquerit aquella personalitat que l'Estat, conscient, li devia per tenir la meitat femenina tanta personalitat i tanta importància com l'altra meitat masculina. Amb els seus recels, amb la seva desconfiança, amb l'ironia suau i punyidora de les seves crítiques, sempre vexants per a la dona, guanyarà una millor posició França, o bé la vencerà Espanya, amb el seu optimisme, la joventut de la seva República ideològica plena d'espiritualitat i de realitats immediates i ja reconegudes.

Nosaltres veiem dues figures: la decrepita República francesa, plena de defectes i de xacres i una donzella jove, esportiva, forta i simpàtica que representa la nostra República, i se'n ocorre pensar ¿quina de les dues vencerà?

Les llances dels vells guerrers mantenedors de l'allau de prejudicis i carcasses de coses passades, prou que es mouen, prou que volen interposar-se al progrés que avança a pas segur seguint la via que no té cap fita que li marqui el fi de la seva ruta... però no faran res en la nostra jove República.

Una de les millors qualitats de la dona és el seu agraïment. ¿Com podria desmentir-se a ella mateixa?

M. TERESA GIBERT

Justícia i no caritat

Es indignant i subleva l'esperit veure els captaires mendicants pels carrers.

Som tan amics de la justícia que ens repugna la caritat. No hi ha d'haver captaires. L'espectacle del pidolant és impropis dels països civilitzats. Que se'ns posi un impost de mendicitat per a subvenir les necessitats del proïsme i el pagarem molt de bon gust, però que se'ns tregui del davant la corrua de captaires.

No sabem si el Centre murcià de Barcelona s'indignarà si diem que la majoria de captaires que ens deturen pels carrers de la nostra ciutat són murcians. Fa l'efecte que els murcians han pres per assalt la nostra terra, i això s'ha d'acabar sense vacil·lacions de cap mena. Sembla talment com si una mà estranya els empenyés cap aquí per a produir un desgavell social.

El remei ràpid i eficaç el tenim a les mans si els catalans sabem practicar-lo, si sabem ésser bons catalans: no llogar ningú foraster mentre hi hagi catalans que no tenen treball, i després, no fer caritat a ningú. Proveu-ho i veureu com la invasió murciana recula. Si el cas es produís a l'inversa, si els catalans invadíssim Múrcia, estem més que segurs que ells ja haurien pres mesures contundents.

Que no se'm tiri pas en cara cap desafecte a la regió germana. Múrcia em mereix els mateixos respectes i afectes que una altra regió qualsevol, però és dur, és cru, és dolorós, però és veritat el que anem a dir: no hi ha dret que una regió es converteixi en pagana d'una altra. Són els murcians mateixos que haurien de comprendre-ho. Com que dissortadament no és així cal fer-los-ho entendre prenent les mesures que calgui.

S'ha d'acabar amb l'espectacle colpidor de la mendicitat, i ho repetim perquè ho hem constatat a mida de les nostres forces: la majoria de captaires que pululen per Barcelona són murcians, i nosaltres no tenim pas la culpa del seu infortuni perquè els haurem de mantenir.

Però, a part d'això, cal no consentir que ningú pidoli pels carrers. No pretenim pas que vingui la benaventurança damunt el món i que d'ara en davant no hi hagi pobres ni desvalguts, no; però sí que pretenim que

per mitjà d'impostos o tributs cada poble atengui els seus necessitats i que aquests no hagin d'anar, no puguin anar pidolant pels carrers. Això no és caritatiu ni ganes que ho sigui; això no és pietós ni impietós; és just, i nosaltres odiam la caritat perquè estímem bé la justícia.

La caritat humilia i fereix la dignitat humana. És l'Estat qui té l'obligació de resoldre les necessitats dels seus súbdits reglamentant el treball. Quan per mitjà del treball no es puguin atendre tots els casos, cal imposar un tribut als qui poden perquè siguin atesos tots els desvalguts.

La profunda pietat que duem arre-

lada al moll dels ossos ens inquieta en pensar quan ens fiquem al llit, en els pobres que resten a l'intemperni. És el nostre *déuencoman* laic. No en sabem cap de millor; és la més eficaç injecció de rebellia.

Per això voldríem que s'acabés el més prompte possible aquest espectacle vergonyant i incivil dels captaires que emplen els carrers de la nostra ciutat.

Cal abans que tot resoldre el problema de l'immigració. Cal resoldre'l enèrgicament encara que alguns energúmens d'allà ens titllin de separatistes. I cal que a Catalunya no hi hagi ni un sol català digne i treballador mancat del més elemental per atendre les seves necessitats.

Entre tots ho podem tot.

SALVADOR PERARNAU

-No comprenc perquè s'esveren tant amb això de l'obstrucció dels radicals. Si no poden fer res més! Qui no pot segar espigola!

PERE BADOSA

ORTOPÈDIC

Carrer de Santa Anna, núm. 23, pral. - Telèfon núm. 14581 - BARCELONA

CONSULTA: D'11 a 1 i de 6 a 8
excepte dies festius)

MANIFEST

DEL COMITÈ LLIBERTAT DE BUENOS AIRES

El Comitè Llibertat, davant els esdeveniments succeïts a la pàtria des del dia de la proclamació de la República Catalana ençà, creu que ha arribat l'hora de reafirmar la seva posició. Caldrà, per fer-ho, referir-nos a fets i coses anteriors que han tingut relació amb les seves activitats.

Mirada retrospectiva

La constitució del Comitè Llibertat omplí, deu anys enrera, una necessitat dintre l'actuació general dels catalans de Buenos Aires.

Realitzada a Barcelona la Conferència Nacional Catalana els resultats immediats de la qual foren una esperançadora florida d'activitats en sentit purament nacionalista, les ànsies alliberadores del nostre poble començaren a ésser una amenaça greu contra la tirania de l'Estat espanyol. El triomf electoral d'Acció Catalana, novella força de caire separatista en la seva iniciació (després evolucionà sensiblement), i les campanyes d'Estat Català a favor de la independència de Catalunya, determinaren un estat passional a la nostra terra tan fort, tan viu i tan prometedor que l'Estat opressor se n'alarmà i la monarquia en ell imperant decidí combatre'l a sang i a foc. Fou en aquells temps que el Comitè Llibertat inicià les seves campanyes separatistes a aquestes terres lliures d'Amèrica, no solament per a propagar l'ideari redemptor entre els nostres connacionals, ans també per defensar-nos de les escomeses de premsa espanyola, de les persecucions dels funcionaris espanyols a aquestes terres i d'algunes institucions espanyoles menja catalans.

Adveniment de la Dictadura Militar

Aquell estat passional del nostre poble, aquell brillant despertar de la nostra ànima nacional, magníficament exterioritzat l'any 1923 en recordar la data luctuosa i heroica de l'Onze de Setembre, va rebre aquell dia l'incidentiu de la sang. Les forces espanyoles d'ocupació es llançaren damunt la multitud catalana indefensa al peu de l'estàtua al Conseller Rafel Casanova, i sense respectar edats ni sexes sabrejaren homes i dones, infants i vells. Fou una càrrega ferotge que deixà damunt les llambordes de la Ronda de Sant Pere una estesa de víctimes i amples taques de sang innocent. L'endemà passat, dia 13, Primo de Rivera d'acord amb el Borbó maleït, últim descendent de Felip V, instaurava la Dictadura que durà vuit anys. Vuit anys de calvari i sofriments de tota mena patí la nostra pàtria, persegui-

da, befada i ultratjada fins al paroxisme del desenfrè dictatorial. Vuit anys de repressió sistemàtica dels nostres sentiments, de les nostres característiques racials, dels nostres més cars afectes. Aterraren les institucions polítiques; les corporacions públiques foren desnaturalitzades; l'enseny-

ment particular català fou prohibit; prohibit l'ús de la bandera; prohibit l'ús de l'idioma; empresonats centenars de patriotes; d'altres exiliats; establert un servei d'espionatge que tenia assetjades les llars i les persones; registres domiciliaris a l'ordre del dia, en fi, un veritable deliri de destrucció i de punició contra les persones i les institucions de Catalunya.

Prats de Molló

A l'exili estant alguns dels seus membres més conspicus, «Estat Català» planeja un cop de mà contra els enemics de Catalunya i és reclamat l'ajut dels catalans residenciats a Amèrica per portar-lo a efecte. El Comitè Llibertat hi coopera amb tot entusiasme, com d'altres institucions germanes d'aquest país i d'arreu l'Amèrica. Tots junts fem un esforç màxim i aconseguim que es realitzi l'expedició comandada per Francesc Macià. L'intent, però, no reeixí i els principals organitzadors són empresonats a França i sotmesos a procés. Les

agències mundials d'informació tenen tema per moltes setmanes. El problema de la llibertat de Catalunya pren estat internacional. Tothom s'assabenta de l'afer i tothom sap que l'Estat espanyol té un problema de llibertat per resoldre i que Catalunya és un poble amb fesomia pròpia, ben diferent d'Espanya, que no es resigna a la subjecció ni tan solament a suportar un règim d'excepció. Catalunya és l'únic poble dels que integren l'Estat espanyol que es rebella contra els estralls de la Dictadura. I la simpatia internacional que d'això ens pervé val, amb escreix, l'esforç realitzat pels catalans d'Amèrica. Si l'haguéssim haguda de pagar, aquesta propaganda ens hauria costat alguns milions de pessetes.

En Macià a Amèrica

Expulsats de França els complotats de Prats de Molló com a resultat del procés que se'ls seguí, Francesc Macià decideix venir a Amèrica per tal de reorganitzar les forces separatistes. Els comitès establerts arreu d'aquestes terres fan possible el viatge del cabdill i el del seu secretari Ventura Gassol. El Comitè Llibertat, per la circumstància d'estar radicat a la capital, és investit de poders per a assumir, en nom i representació de tots els comitès de l'Argentina, les tasques i la responsabilitat que comporta la realització del viatge.

No cal pas que detallem la feina feta i els esculls salvats durant l'estada dels senyors Macià i Gassol ací. Està en el pensament de tothom, així com l'enorme transcendència i les derivacions dels fets succeïts, fets que determinaren una nova campanya internacionalista del problema de la independència de Catalunya i projectaren, amb reflexos inesborrables, l'aurèola que envoltà la figura del cabdill Francesc Macià fins a la proclamació de la República Catalana, el 14 d'abril de 1931.

La reorganització de les forces separatistes tingué cristallinitat en l'Assemblea que es realitzà a l'Havana, darrera etapa del viatge del cabdill. Allí es convingué, per majoria, que l'organització portés el nom de Partit Separatista Revolucionari de Catalunya. El Comitè Llibertat, com totes les organitzacions semblants d'Amèrica, des d'aquell moment formàvem part d'un partit i, per consegüent, acatàvem la seva disciplina. Això variava una mica les normes d'actuació seguides fins aleshores, però, per bé que nosaltres votéssim per una Organització Nacional del Separatisme, acceptàrem la decisió de la majoria

per tal
vella fo

Caigu
Rivera
és més
voler re
tucional
gués pas
ulls gros
talunya
Franc
n'és ban
res, seg
la. Aqu
cabdill p
de realit
des pel l
poble de
teòsica l
testa cor
cia a la
consegü
talana.

Les el
dill Mac
una alian
tua de m
va veu n
d'altres r
lements l
a la lluit
genèric i
blicana d
eleccions
triomf m
vist a Ca
també, a
quia.

Bufen
sagien la
la intuïci
i es disp
d'elemen
d'abril de
sessiona
na i de la
pública C
és procla
República
dues repr
tuament.
Pacte de
mana a C
que faci l
Tres dies
Pacte det
nou Estat
La Rep
ma en G
Catalunya
per al fut
dactarà el
qual, refre
i sanciona
la com exp
talunya.

Cataluny
tots els ac

Com

per tal de no crear dificultats a la nova força.

Proclamació de la República

Caigut en desgràcia en Primo de Rivera, la Dictadura que el succeïx és més feble i s'inicia el període de voler retornar a la normalitat constitucional a Espanya, com si res no hagués passat. Els nous governs fan els ulls grossos i comencen a entrar a Catalunya els que en foren exiliats.

Francesc Macià hi entra, també, i n'és bandejat de nou a les poques hores, segrestat per la policia espanyola. Aquest fet acreix la popularitat del cabdill perseguit arreu. Un mes abans de realitzar-se les eleccions convocades pel 12 d'abril, hi entra de nou i el poble de Catalunya rep en forma apoteòsica l'home que simbolitza la protesta contra la Dictadura, la resistència a la dominació espanyola i, per consegüent, la llibertat de la terra catalana.

Les eleccions eren a prop i el cabdill Macià vol aprofitar-les. Proposa una aliança al partit que ell concepia de més integritat patriòtica i la seva veu no hi troba ressó. Cerca l'ajut d'altres nuclis dispersos i es volta d'elements heterogenis amb els quals va a la lluita electoral. S'adopta un nom genèric i ja tenim l'Esquerra Republicana de Catalunya en funcions. Les eleccions del 12 d'abril li donen el triomf més gran que mai hom hagi vist a Catalunya. A Espanya triomfa també, arreu, l'oposició a la monarquia.

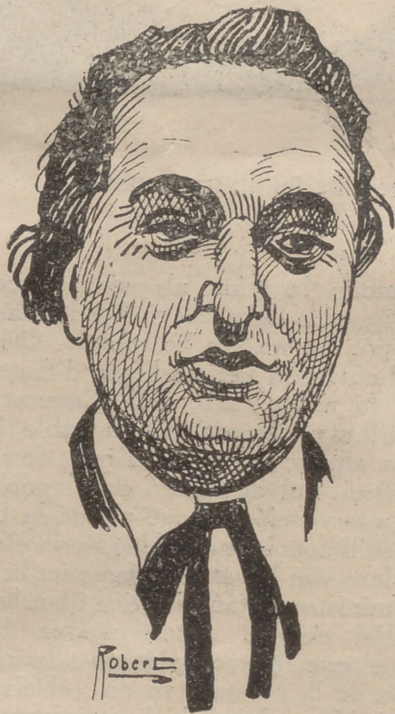
Bufen aires de renovació que presagien la caiguda del règim. Macià té la intuïció de la gravetat del moment i es disposa a treure'n partit. Voltat d'elements revolucionaris, el dia 14 d'abril dona el cop d'audàcia. Es possessiona de l'Ajuntament de Barcelona i de la Diputació, i proclama la República Catalana. Cinc hores més tard és proclamada arreu d'Espanya la República Espanyola. De moment les dues repúbliques es reconeixen mútuament. Després Espanya, amb el Pacte de Sant Sebastià per arma, demana a Catalunya que s'hi atengui; que faci honor al compromís contret. Tres dies després l'esperit d'aquell Pacte determina el canvi de nom del nou Estat català.

La República Catalana es transforma en Govern de la Generalitat de Catalunya. Es convenen actuacions per al futur immediat: Catalunya redactarà el seu Estatut d'Autonomia el qual, referendat pel poble, serà acatat i sancionat per la República espanyola com expressió de la voluntat de Catalunya.

L'Estatut aprovat

Catalunya complí al peu de la lletra tots els acords i convenis. Redactà el

seu Estatut i sis-cents mil vots el sancionaren en plebiscit popular, contra tres mil en contra. La voluntat del poble, tanmateix, s'expressà ben palesament. L'Estatut anà a Madrid i de Madrid suara ens el retornen completament mutilat, estraftat, adulterat en la seva essència. L'Estatut que ens donen no és aquell que redactaren els catalans a Núria ni tan sols el que, d'aquest, feren els membres de la Comissió parlamentària del Congrés espanyol, sinó un Estatut imposat pel criteri assimilista dels enemics irreductibles de Catalunya i sancionat per les Corts Constituents de la República

Espanyola. Un Estatut tan minso en facultats, tan baix de sostre i tan estret que constitueix un engany solament possible perquè en aquest cas, com sempre, ha prevalgut la llei del més fort, és a dir: perquè la força encara predomina damunt el dret. Una vegada més Catalunya ha estat víctima de la seva lleialtat i bona fe.

La nostra posició

Aprovat l'Estatut, migradíssim, Catalunya entra a una nova vida. Les facultats de govern que ens són reconegudes iniciaran un nou període de la nostra història. De la capacitat de govern i del patriotisme dels nostres homes depèn el nostre esdevenidor. «Amb l'Estatut hom diu, Catalunya serà allò que vulguem els catalans que sigui.» Indubtablement que se'n pot treure partit, car els catalans, malgrat tot, aprofitem totes les esclertes que veiem obertes per a donar alè a l'esperit nacional. La Mancomunitat n'és eficient, i la Mancomunitat no era, de bon tros, el que és l'Estatut d'ara en bona prova. La tasca realitzada fou matèria d'atribucions. La Catalunya

autònoma podrà, per poc esforç que hom hi posi, donar una empenta formidable al moviment nacional cap a la consecució de les llibertats que encara li són negades.

La posició del Comitè Llibertat ha d'ésser ara, com sempre, de fidelitat estricta als ideals d'independència. Ni aquest Estatut migrat no satisfà els nostres anhels patriòtics, ni els hauria satisfet tampoc el que Catalunya plebiscità. Mai no hem hipotecat els nostres ideals alliberadors a la concessió d'una Autonomia més o menys àmplia. Entenem que el problema de Catalunya és problema de sobirania, i mentre la nostra pàtria estigui lligada a la voluntat d'un altre país, lluitarem sempre per a fer possible la seva emancipació, la seva total independència. No entenem altra mena de convivència que aquella que deriva de la lliure voluntat de cadascú.

El Comitè Llibertat, per consegüent, es troba ara, com deu anys enrera, en la mateixa posició d'avançada respecte als ideals de llibertat de Catalunya. I com que no arribà a actuar aquell Parlament Separatista Revolucionari del qual, per disciplina patriòtica, formava part, es troba al marge de tota actuació partidista, amb absoluta independència i, per tant, en completa llibertat d'acció per a treballar a favor dels ideals que un dia o altre, però inevitablement, han de portar Catalunya a la seva independència nacional.

Som on érem. Lluny de tot partidisme i de tota disciplina política, seguirem la nostra obra nacionalista de cara a la llibertat integral. No negligirem cap aspecte que pugui afavorir la causa nacional del nostre país. Som separatistes per convicció i perquè els fets d'aquests últims anys ens han demostrat que no hi pot haver concòrdia ni avinença amb Espanya sense una prèvia desintegració de Catalunya de la seva sobirania. Demà que puguem reglar la nostra vida nacional sense impositions ni ingerències estranyes, no cercarem l'aïllament recbec, ans procurarem el contacte i la germanor internacional perquè entenem que els pobles, com els homes, s'estimen més a força de tractar-se i de respectar-se, i no hi pot haver respecte ni amor allí on no hi ha justícia: allí on predomina el criteri absurd, primitiu, incivil, de la força per damunt del dret.

Heus ací, catalans, germans de pàtria i d'exili, exposat en termes generals el pensament dels homes que s'apleguen sota la bandera de les reivindicacions nacionals catalanes lluny de la pàtria estimada, amb el Comitè Llibertat per guiatge. Si us hi sentiü compenetrats, engruixiu els nostres rengles.

Buenos Aires, novembre, 1932.

Compreu tots els dissabtes "La Campana de Gràcia"

L'obstrucció radical

—Em sembla que n'he fet un gra massa...

Aquest advocat senyor Sitjas...

En l'última Junta general del Col·legi d'Advocats, en l'hora corresponent als precis i preguntes, un company, el senyor Sitjas, va demanar si era possible, donat el caràcter socialitzant del nou règim, de portar a repartiment tots els assumptes de l'Ajuntament i Corporacions públiques que requereixen intervenció de Llettrat entre els col·legiats de Barcelona. Això va produir grans rialles en aquell baluard de la Lliga. Mes no va acabar amb això. Continuà el senyor Sitjas amb el beneplàcit de tothom, atacant ben directament els advocats de l'Esquerra, titllant-los d'ineptes i altres coses més gruixudes.

I bé, ara nosaltres ens preguntem: ¿ja sap aquest senyor Sitjas, el que és un Ajuntament? ¿No ha après encara en la seva vintena d'anys d'exercici de professió, que un Ajuntament és una persona jurídica, amb els mateixos drets i deures que qualsevol altra de la mena que sia? ¿Per què és escollit el senyor Sitjas per a defensar els interessos dels seus clients burgesos, si en canvi l'Ajuntament no pot triar l'advocat de la seva confiança per a defensar els interessos propis? Es més encara: en el transcurs dels cèlebres trenta anys de catalanisme i administració a càrrec de la Lliga, ¿a qui s'encarregaven aquests afers de l'Ajuntament? ¿Als advocats d'esquerra? ¿Que no veu, senyor Sitjas, que mal pot defensar els interessos de la ciutat, jurídicament, qui políticament l'ha estat enfonsant més de trenta anys seguits? La Lliga farà obstrucció a un acord de l'Esquerra Republicana, i després, perquè aquest senyor Sitjas li sembla que fa bonic,

donaran la feina als seus advocats. ¿Que dins del Col·legi d'Advocats no es pot dir res? Ja ho sabíem. Qualsevol cosa dita per un home d'Esquerra els fa riure. Però, fora d'aquest baluard, avui encara inexpugnable, ja és una altra cosa, i consti que, fora del Col·legi, vol dir, arreu on el poble hi té intervenció, perquè als de la Lliga ja se'ls coneix massa. No en va els ciutadans van haver d'estar patint la seva administració tan històrica i tan llarga.

Pel demés, aquest senyor Sitjas, és el que interrompent un advocat en l'ús de la paraula, va dir: «Deixeu-lo dir. Al capdavant hi ha ministres que parlen pitjor que ell».

I ara un consell. A Barcelona hi ha una Escola amb professors competentsíssims — inclòs de la Lliga — que ensenyen el que és un Ajuntament. Aquesta, és l'Escola d'Administració Pública. Cregui'm, senyor Sitjas, vagi a matricular-s'hi tot seguit, que molt li convé; potser i tot, perquè és vosté, li faran més baratet. I si algun dia m'arriba a les mans una invitació per assistir al Parlament de la República li enviaré tot seguit per a que pugui constatar la diferència entre la seva oratòria, i la de tots els de la Lliga, amb els actuals ministres de la República.

I consti que qui escriu aqueixes ratlles, ara com ara, no li han encarregat cap afer de l'Ajuntament, però, malgrat tot, encara a casa seva es menja.

FRANCESC PADRÓS

Subscriuiu-vos a
Ràdio Barcelona
Casp, 12 • BARCELONA

La fi d'"Acció Catalana"

En la política catalana s'acaba produir un fet lògic que havia de venir per força, després de la darrera consulta electoral. Els elements que encara restaven a Acció Catalana passen a la Lliga. El senyor Bofill i Maties i el senyor Cambó s'han recomanat, segons sembla, amb no gaire satisfacció de la vella guàrdia lliguista que no troba gaire bé que es donguin càrrecs representatius del partit als presidents de 1922, que ara tornen a casa pairal com a fills pròdigs. En política escala — puix que sembla que els descontents no són tan nombrosos com el partit lliguista com al radical — s'ha produït en aquell un moviment de gust semblant al dels lerrouxistes després del banquet del Ritz.

Desapareix, doncs, un partit amb característiques centristes, al que sempre havíem negat nosaltres la seva pretesa característica esquerrana. L'Acció Catalana podia tenir, tenint uns homes liberals, i la més pal·lida confessió de que no era un partit d'esquerra, és que aquests homes, veient clara la situació, anaren a nodrir les files de l'únic partit liberal i democràtic català: l'Esquerra Republicana de Catalunya. I els altres, els homes de centre, se'n van cap a la Lliga, el partit de dreta, i de dreta monàrquica, es digui el que es digui.

Es comprensible que els homes que es deien republicans i quan la segona dictadura, no tingueren inconvenient en acceptar representacions públiques a l'Ajuntament de Barcelona, tampoc en tinguin ara en passar a un partit reaccionari i alfonsí.

Se'm dirà que ara li mancarà a Catalunya un partit de centre. Però, que tenen gaire utilitat, en les modernes democràcies, els partits de centre? No. Jo crec que és molt més que els camps s'hagin desllindats definitivament. Catalunya no té altre lema que aquest: o l'Esquerra, que va portar la República i que va portar l'Estatut, o la Lliga, que injuriava els revolucionaris i ajudava els sassins de Galán i García Hernández. No hi ha terme mig, ni n'hi pot haver. En quant al partit radical, és indubtable que assistim a la seva liquidació, almenys a Catalunya.

Les properes eleccions municipals palesaran clarament de quin costat està el poble. En la lluita entraran més dos partits importants: Esquerra i Lliga. No hi hauran termes mitges. La gent d'en Cambó creu que amb l'entrada d'Acció Catalana podran girar els vots del partit desaparegut de la Lliga. Que no es facin il·lusions. Després del discurs d'en Bofill i Maties cap home liberal no li pot donar el seu sufragi.

AGUSTÍ PIRAC

La protesta de les "fuerzas vivas" contra la Llei de Congregacions.

INTENCIONS

LA IRONIA MONARQUICA

Jacint Capella és un pobre diable que a Madrid passa per autor. Això és degut a que Jacint Capella ha escrit unes quantes obres que oscil·len entre el gènere sicalíptic i l'analfabet. Naturalment, dedicant-se a aquesta mena de literatura, Jacint Capella no podia ésser més que una cosa: monàrquic. I és, efectivament, monàrquic: escriu a *La Nación*, aquest diari que fundà el difunt Primo de Rivera i dirigeix Delgado Barreto, que també dirigí *El Viejo Verde*, un setmanari pornogràfic.

Jacint Capella estigué una llarga temporada sense escriure, cosa amb la qual hi sortia guanyant la literatura. Llavors crec que es dedicava a negocis de joc. A mi me l'ensenyaren una nit a Madrid, en una timba anomenada *Rosales*.

Ara, com que el joc està prohibit, Jacint Capella torna a escriure. A mi mai no m'ha agradat el joc; em sembla una cosa embrutidora, pròpia d'homes sense imaginació; però només perquè Jacint Capella deixés d'escriure, el permeteria.

Perquè cal veure com escriu Jacint

Capella. Cal haver vist alguna de les seves comèdies sicalíptiques; cal haver vist una cosa que segons sembla ha tingut molt èxit a Madrid, titulada «El niño de las coles». Ha tingut tant d'èxit que li volien donar un banquet. Ell, però, té una ideologia que no li permet acceptar banquets. I té raó: certs banquets només poden acceptar-se al prat, quan al prat hi ha herba.

La ideologia del senyor Capella li permet, però, escriure a *La Nación*. Com que és un autor còmic, molt còmic, hi escriu coses de broma. Coses com aquestes, per exemple:

«Lamento muy de veras que mi expresión de gratitud pugne con la ideología de este periódico; pero creo que cuando la verdad se impone es inútil pretender soslayarla.

La inmensa mayoría de escritores españoles no simpatiza con la actual situación política. Claro que este mismo fenómeno se viene observando en todos los países civilizados, donde el izquierdismo es la ruina de sus respectivas patrias, se han sumado a las derechas; pero yo, que como buen catalán soy egoísta, discrepo de mis compañeros y quiero rendir públicamente tributo de gratitud al actual Gobierno.»

Ja sabem, doncs, que Jacint Capella és egoísta. Ho sabem i ho creiem, perquè ell ho diu. El que no podem creure és allò de *buen catalán*.

Després segueix Jacint Capella fent broma: broma monàrquica. I és que no en pot fer d'altra mena.

Llegiu:

«Me explicaré.

Gracias a los hombres que rigen los destinos del Estado disfrutamos de los beneficios que nos depara la ley del divorcio, de modo que los conflictos conyugales, incompatibilidad de caracteres, adulterios, desafíos de las resultas, no congeniar con la suegra, etc., etc., quedan reducidos a una visita al juez. Y claro, la mayoría de las obras del teatro clásico, de las de Echegaray y de Linares Rivas y tantos otros, no van a convencer a nadie, por su entraña ridícula y anticuada.

A «Tierra baja», el intenso drama de Guimerá, Marcelino Domingo, no respetando que estaba escrito en catalán, lo ha arrinconado para toda la vida. Con la Reforma Agraria, Manelich ahora se quedaría con el molino, las ovejas y las tierras de Sebastián, y al final del segundo acto, entre todos lyncharían al Amo y se comerían el rebaño, asándolo previamente en el rescoldo de la iglesia incendiada.

¿Y «Juan José», la obra cumbre de Dicenta? Existiendo el palacio de los enchufes, el drama queda reducido a un sainete.

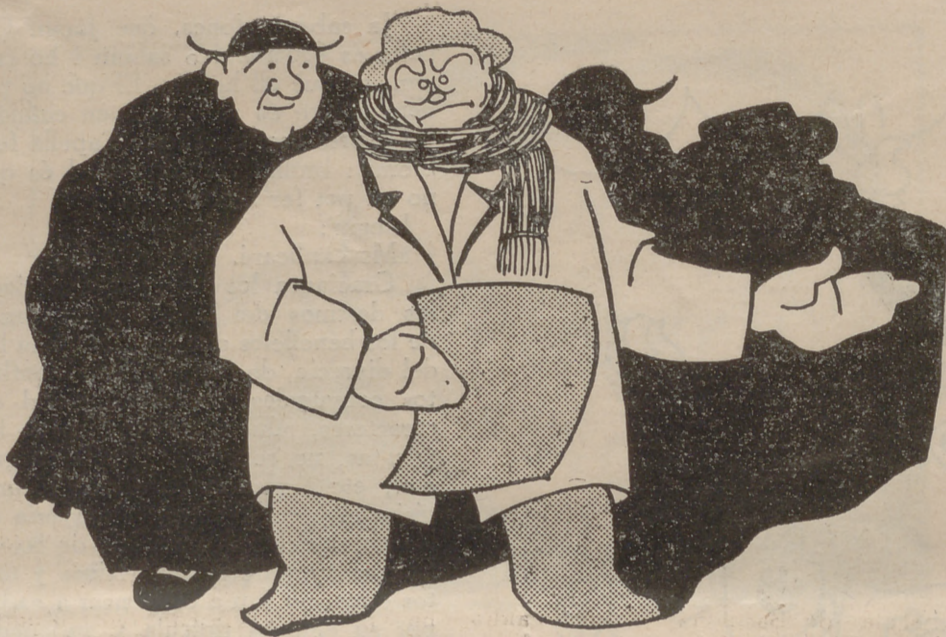
Como ustedes recordarán, el protagonista, el simpático albañil, es un obrero parado, aguijoneado por el hambre. Hoy no habría conflicto. En vez de robar, sufrir condena y matar a Paco, aquel trabajador, tan humanamente creado por Dicenta, ni siquiera tendría que subir al andamio para ganarse la vida, sufriendo los tiritones invernales; nada de eso: se hacía amigo de alguno de los conspicuos del socialismo, le daban un cargo en los Jurados mixtos, dos o tres enchufes, y al día siguiente, a Rosa le compraba un Cadillac, o se lo pedía prestado a su compañero de democracia que ocupara un cargo oficial.

¿Que al final mata a Paco? Ahora es de suponer que Rosa observaría una conducta más honesta, viéndose de continuo agasajada por su Juan José, que la llevaría a los tés del Ritz y del Palace y al Aquarium a tomar el cock-tail.

Aunque si la muerte de Paco fuese imprescindible para poner en tensión nerviosa a los espectadores, no habría que suprimirla. ¡Tan a menudo matan a un contratista o un patrono, y no pasa nada!»

Aquesta és la broma que fa el monàrquic senyor Capella: broma d'escenari, d'injúria, de grolleria. És per això, precisament, que és monàrquic. I és per això que els monàrquics el deuen prendre per un intel·lectual.

LLUÍS CAPDEVILA

La "Lliga Catalana"

—Però, Mossèn Cuyàs, què són aquests canvis!
Encara no fa un any varen mudar de pis... Ara canvien de nom...

—No s'amoïni, home; a nosaltres, el que ens convè, és que no canviïn de conducta ni de programa.

En defensa d'un dret ben nostre

Sempre ens havíem cregut que, amb l'Estatut aprovat a les Constituents de la República, quedaven ben delimitades algunes de les atribucions dels catalans, una de les quals era, per cert, la cabdal de l'ús de la llengua pròpia. D'ací que, per bé que ens dolgué el fet que a aquesta no li fossin reconeguts tots els drets a què tenia dret, puix que li fou escatimada alguna cosa tan importantíssima com la direcció general de l'ensenyament — «taca negra lamentable»; com va dir en ocasió oportuna el liberal Lluís Bello—, ens aconienàvem amb l'esperança d'un demà políticament més recte, tot gaudint mentrestant dels avantatges assolits en aqueix respecte, que són innegables en conjunt, entre els quals sobresurt «en el paper», la cooficialitat de les llengües castellana i catalana en el territori governat per la Generalitat de Catalunya.

En aquesta creença, doncs, hem hagut de passar per un moment penós, en rebre una decepció que ens ha trepat l'ànima de catalans nobles, de catalans amadors de la Llei i complidors fidels d'allò a què es comprometen. I és que nosaltres, per raó d'aquesta fidelitat mateixa, no podem capir que hi hagi qui pugui, personalment, passar per damunt d'allò que és un dret, d'allò que és Llei.

D'ací el terme «en el paper» que hem emprat més amunt, referint-nos a la cooficialitat de les dues llengües casolanes.

Diguem d'una vegada, però, que no es tracta pas, ben cert, de cap disposició governamental atemptatòria a la nostra parla. No obstant, sí que es

tracta d'un acte devingut en una oficina de l'Estat, que podria ésser un símptoma alarmador per a nosaltres si no tinguéssim la convicció que es produí per ignorància o caprici o potser millor animadversió a les coses catalanes, per part d'un individu, empleat del Cos de Correus de la República, qui, per al successiu, serà assabentat pels seus quefes que a Espanya s'ha produït una metamorfosi seriosa arran del 14 d'abril de 1931, una conseqüència important de la qual ho és sens dubte el reconeixement de l'Autonomia política a Catalunya.

Car aquest funcionari de l'estafeta del carrer de Casanova, que es posava repòrtani a admetre un certificat per a Les Borges Blanques *porque iba dirigido en catalán* — segons llegirem a la premsa de fa pocs dies — i que a l'últim, empès per la insistència del remitent, l'acceptava «com un favor», deu haver viscut al llims tota aqueixa llarga tongada que dividirem en tres períodes: revolució, consolidament de la revolució i atorgament de l'Estatut català. En aquest cas, cridem l'atenció dels seus quefes perquè l'Il·lustrin mal no siga d'una manera elemental, i sabedor que la llengua catalana pot usar-se amb igual amplitud que la castellana en tot el territori que comprèn les —per a ell— antigues «provincias del Condado de Cataluña», doni ràpid curs, sense «favor», a la correspondència adreçada en la parla dels catalans.

Si no fos així, si en comptes d'ignorància fos animadversió a les nostres coses, llavors convindria que s'hi fixés algú de més amunt encara, puix

que es tractaria d'un mal servidor de la República, posat que, no solament aniria contra aquesta indirectament en atacar el seu ferm puntal que és Catalunya, sinó que l'investiria d'una manera directa, en desobeir una Llei per ella promulgada, i de les més transcendents certament.

* * *

Per a acabar, diguem que el dany i la decepció a què hem alludit abans ens l'esvaeix el considerar, a sang freda, que tot plegat és un episodi *motu proprio* d'un funcionari, qualsevol que fos l'intent que l'hi dictés.

Cal, però, evitar-nos la possibilitat d'altres danys i decepcions similars. Una punxada d'agulla es cicatritza prompte; una sèrie de punxades, a mateix lloc i donades amb insistència són prou a produir una ferida de guariment potser difícil...

F. SERRA I MONT

“Yo gobernaré”

Alexandre Lerroux, «El Caudillo», capitaneja un partit que en l'actualitat resulta ésser una cosa absolutament anacrònica. Més que això, és un vertader absurd. Formen part d'aquest conglomerat — diguem-ne partit —, els radicals vells, que indubtablement porten un ferment revolucionari, laic, anticlerical, però completament «petit bourgeois» segle dinou avui del tot desplaçat pel nou sentit de la lluita social que ocupa el primer pla del món polític. Mes per altre costat la major massa amb què comptem avui el lerrouxisme, la formen els arrivistes de la República, no volem dir precisament els que volen treure profit de l'usdefruit del poder, puix d'aquests en trobarem indubtablement en tots els partits republicans en major o menor escala, si bé el grau més alt de la mateixa, no cal discutir-lo, correspon als senyors que ara ens ocupen.

Mes aquest arrivisme a què ens referim en el paràgraf anterior és d'una altra classe. És l'afluència al lerrouxisme dels que no volen de cap de les maneres trobar-se desplaçats del poder, de la governació i direcció dels afers públics. I trobem emmarcats tots els cacics, la gent que de la mateixa manera varen recolzar-se i recolzar a Primo de Rivera, que demà celebrarien la instauració del feixisme a Espanya. El cas, per ells, és barrar el pas als avenços socials, a la democràcia de cara al poble. ¿Què els importa a aquesta gent que la República es desprestigiï que les seves institucions es desgastin ràpidament per ells no és res més que una enigmàtica, una inrusa que va venir en la hora a destorbar-los la digestió tranquil·la del festí dictatorial?

Per a servir a tals elements, «el caudillo» de la frase «Yo gobernaré», potser d'un despit explicable en qui

creia e
tible,
recs de
jor, es
és més
més po
que e
Hugge
diu, a
toçaci
que pr
aspira
sevol g
o del f
Trist
cao ha
publica
menys
nim ca
eleccio
poder
ció am
nvosos
únicam
rable a
el nob
lliçó q
Cata
va pa
dins d
inqueb
obtingu
que les
homes
liberta
bles, t
i aven
mils, d
ment a
da dels
defensa
sigui fa
sols ass

Par
de

LA TA

En v
places
per Dec
destina
d'aques
cultats
de Bar
rial de
convoca
provisió
mitat a

1.ª—E
concurso
cionals
Magiste
sició.

2.ª—E
presos
laran ll
cia, de
cada al

creia el superhome republicà indiscutible, i empés per l'apetència de càrrecs dels que formen el seu Estat Major, està posant-se en ridícul i el que és més trist fa com ningú el joc als més perillosos enemics del nou règim que el poble s'ha donat. Vol fer com Huggemberg, a Alemanya, com Tardieu, a França, de defensor de la plutocràcia, fracassada arreu del món, i que prescindint d'ell el dia de demà aspira a llançar-se en mans de qual-sevol general més o menys analfabet o del feixisme del grotesc Albinyana.

Trista fi d'un home que al fi i al can ha lluitat tota la vida com a republicà i que tenia un prestigi més o menys ben merescut. Perquè no tenim cap dubte de que en les properes eleccions municipals, si no alcança el poder per dirigir-les des de Governació amb tots els procediments vergonyosos de l'antic règim — fi al qual únicament es dirigeix la seva deplorable actitud en aquests moments — el noble li donarà la més contundent lliçó que pot esperar-se.

Catalunya, en el passat novembre va parlar eloqüentment. Refermarà dins de poc temps la seva voluntat inquebrantable de que les llibertats obtingudes, les estructurin els homes que les han fet reconèixer a uns altres homes que profundament senten la llibertat per als individus i per als pobles, tot dins un esperit de germanor i avenç de cara al benestar dels humils, del poble. I demostrarà a bastament a tothom que està a l'avantguarda dels demés pobles ibèrics, per la defensa de la República, i perquè no sigui falsejat el seu sentit avançat, tan sols assenyalat fins ara.

P. F.

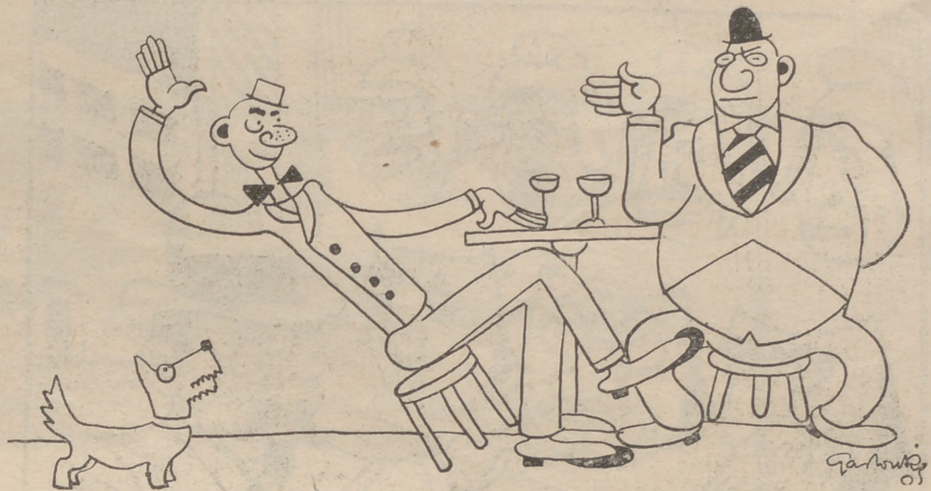
Patronat Escolar de Barcelona

LA TASCA CULTURAL DEL NOS TRE AJUNTAMENT

En virtut d'haver estat creades 25 places de mestres i 25 de mestresses, per Decret de 31 de desembre de 1932, destinades a les Escoles Graduades d'aquesta Ciutat i d'acord amb les facultats concedides al Patronat Escolar de Barcelona per Disposició Ministerial de 17 de febrer de l'any 1922, es convoca concurs per a procedir a la provisió d'aquestes places de conformitat amb les següents bases:

1.ª—Podran prendre part en aquest concurs, els mestres i mestresses nacionals que integren l'Escalafó del Magisteri Primari, ingressats per oposició.

2.ª—Els mestres i mestresses compromesos dins la base anterior, formularan llur petició per mitjà d'instància, degudament reintegrada i adreçada al senyor President del Patronat

—“La Publicitat” segueix afirmant que “Acció Catalana” encara és viva...
—Sí! És la darrera “reacció” de la “inacció” que volia ésser “acció”...

Escolar de Barcelona, la qual caldrà lliurar-la a les Oficines Municipals de Cultura (primer pis de la Casa de la Ciutat), durant les hores hàbils d'oficina, de 9 a 2, i dintre del termini de 20 dies naturals, a comptar del següent en què es publicaran aquestes bases a la *Gaceta de Madrid*. Si el dia últim de termini fos festiu a les Oficines Municipals, es considerarà prorrogat fins l'endemà durant les hores hàbils de despatx.

3.ª—Cada instància haurà d'acompanyar-se d'una còpia certificada de la fulla de serveis del sol·licitant, d'una relació de mèrits, de tots els antecedents que serveixin per a donar una idea més completa de les activitats pedagògiques o d'altra mena que hagi pogut realitzar dintre o fora de l'Escola, i d'una llista de les persones o entitats a les quals es podria demanar referències professionals, si es creguessin convenients. Caldrà també adjuntar a la instància una Memòria original on es manifesti el concepte que es té de la col·laboració escolar, assaigs i pràctica i de la funció que a mestres i directors, per al millor resultat de l'obra educadora que aquestes escoles hagin de realitzar. Aquestes Memòries no podran excedir de vint quartilles escrites a màquina o bé de quaranta de manuscrites, i podran ésser redactades en idiomes castellà o català, indistintament.

El Patronat Escolar de Barcelona considerarà aquests documents com un dels diversos mitjans a què pot recórrer per al millor compliment de la missió que se li ha confiat en ordre a l'elecció de personal i procedirà, respecte als sol·licitants, com cregui més beneficiós per als interessos dels Grups Escolars, l'organització dels quals, règim i funcionament, té a càrrec seu. Els concursants quedaran obligats a sotmetre's a proves consistents en exercicis pràctics, en el cas que el Patronat cregui convenient de realitzar-los.

4.ª—Des de la publicació d'aquesta convocatòria, es consideraran concursants, tots els mestres i mestresses que foren admesos als concursos convocats pel Patronat Escolar de Barcelo-

na i publicats a la *Gaceta de Madrid*, el 14 de setembre de 1930 i 5 de gener de 1932, per a la provisió de places dels Grups Escolars, si d'una manera explícita no manifesten el propòsit de retirar-se del concurs.

Els concursants que haguessin retirat la documentació hauran de presentar-la novament, puix que serien exclosos aquells que no ho fessin.

Així mateix, tots els mestres i mestresses que prengueren part al concurs anterior i no renunciïn al dret de figurar en aquest, podran aportar tota la nova documentació que creguin convenient, durant el termini concedit per a la presentació d'instàncies.

5.ª—Els mestres i mestresses que en virtut del present concurs resultin nomenats, no percebran les gratificacions que els concedeix l'Ajuntament de Barcelona, fins que començaran a prestar servei al Grup Escolar on hagin estat designats per exercir llur cometa.

Barcelona, febrer de 1933. — L'Alcalde-President del Patronat Escolar, *Jaume Aiguader*.

L'Ajuntament de Barcelona, per acord de 27 d'agost de l'any 1930, acordà, mitjançant determinades condicions, de concedir una gratificació anual de 3.000 pessetes als mestres de Secció dels Grups Escolars designats pel Patronat Escolar i una altra de 5.000 pessetes als que exerceixen dins els dits grups el càrrec de Director.

RESTAURANT CASA JOAN

LA CASA MES ACREDITADA

Sopa “Boullabaisse”
i Paella Valenciana

ESPECIALITATS DE LA CASA

Rbla. Sta. Mònica, 21 i 23
Telèfons 11692 i 15759

—Nen! Vols que et comprí aquesta careta?
—No! Jo en vull una de republicana!...

Carnestoltes

La imbecilitat en doina
duu careta pel carrer;
un núvol clar fa de boina
a la lluna de febrer.

El món fa ball de titelles
dins l'envelat del cel blau;
una munier d'estrelles
són el confetti que cau.

El vi farà fer tintines
i el bes durà un poc de gel;
hi ha quatre serpentines
de raigs de lluna pel cel.

No ho diries mai: a voltes
el senyor que creus formal
et resulta carnestoltes.
Tant-se-val!

La careta és sempre impia;
la disfressa és un engany;
però, un dia és un dia:
hi ha qui la porta tot l'any.

L'antifaç dona coratge
per qualsevol disbarat.
Hi ha qui es vesteix de salvatge
i creu que va disfressat.

Fa fred i la nit és bruna;
tot té un poc de carnaval;
si mires gaire la lluna,
la lluna sembla un timbal.

Dessota, un ball de titelles
disfressats eternament...
i una tremolor d'estrelles:
confetti que va caient.

SALVADOR PERARNAU

—Has vist aquest aristòcrata que cedeix les seves finques, valora-
des en vuitanta milions, a la República?
—El que he vist són els vuitanta aristòcrates que fan la guitza a la
República!

REPICS

Al doctor Albiñana

Aquell grotesc doctor Albiñana tan bon amic del rei lladre, encara és a Les Hurdes. Que per molts anys!

A un pobre diable que l'ha anat a veure li ha dit que el seu lema és: «España sobre todas las cosas, y sobre España, sólo Dios».

Sólo Dios? Sí, vaja: per això pegava a la dona. A la seva ex-dona, que ara, respirant tranquil·la, deu pensar:

«Que Dios te'l torni!»

Més gràcia monàrquica

I referint-se al banquet que li donaren a Azaña, *La Nación*—que és en periodisme, una cosa tan infecta com *El be negre* i està escrit per una gent tan infecta com la de *El be negre*—titulava així un solt: «¿Qué pretenderán demostrar al país? Que hay ganas de comer... ¡ya lo sabíamos!»

Un xic de discreció, senyors de *La Nación*. I pensin que en això de *comer* ningú no guanya als de la dictadura, els tiberis dels quals encara estem pagant ara!

I afegeix després el diari de Delgado Barreto—que és, com Josep Maria Planes de Sagarra, una mena d'aficionat a la literatura de claveguera—aquestes paraules: «Si lo que se busca, por tanto, es demostrar la asistencia pública al señor Azaña, sugerimos otra iniciativa: que se celebre una manifestación en Madrid; que se organice una manifestación nacional de simpatía al Gobierno...»

Sí, vaja: com ho feia Primo de Rivera! Ara, però, els temps han canviat. Que és, precisament, del que no volen convèncer-se els monàrquics.

EROTYL

Especific de l'
ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)
(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la Feblesa y molt eficás per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimuland de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinérgic i homo-estimulasa de les glándules intersticials. Producte pluriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estircina, ni fòsfurs, ni cantárides, ni cap altre medicament excitant

PRODUCTE MAGNE E INSUSTITUIBLE PER A RECOBRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem
Alt de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telefon 18631

Preu: 21'75 ptes.

Casa de Caritat de Barcelona

SERVEI PUBLIC DE POMPES FUNEBRES

Direcció i Oficines: EDIFICI DE LA CASA DE LA CARITAT, Carrer de Torres Amat, núm. 8; Telèfons 16524, 16525 i 16526.

Subcentrals: Carrer del Clot, núm. 71; Telèfon 50641. Carrer Creu Coberta, núm. 91; Telèfon 73361

Sucursals: Carrer de Sant Andreu, número 221; Telèfon 51051. Plaça del Centre (Sans), núm. 4; Telèfon 33471. Passeig del Triomf, núm. 17; Telèfon núm. 52012. Carrer de Sarrià, núm. 72; Telèfon 73632.

Badalona: Carrer Reial, núm. 110; Telèfon 87 B. Carrer de Fermí Galan (S. Adrià), 26; Telèfon 248.

Hospitalet: Central: Laureà Miró, núm. 60; Telèfon 23 H. Sucursals: Pi i Margall, número 90; Tel. 31226. Progrés (Coll Blanc), núm. 58; Telèfon 31227.

Santa Coloma de Gramanet: Carrer d'Anselm Clavé, número 13.

LA CAMPANA DE GRÀCIA

Santa innocència

—Perquè poseu bastons a les rodes, senyor Lerroux?
—Per veure si caminen millor...